

ČESKOMORAVSKÝ SVAZ MLÉKÁRENSKÝ

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Dokumentace přihlášených výrobků k hodnocení

Odkaz na podporující instituce, společnosti a informace naleznete zde:

www.conferencepartners.cz/OSLAVAMLEKA

Pozvánka _____ 003

Logo 2022 _____ 004

Záštitá ministra zemědělství _____ 005

Přednáška Ing. Kopáček _____ 006 - 063

Přednáška MVDr. Halina Matějová, Bc. Denisa Poništová _____ 064 - 109

OSLAVA MLÉKA

Národní
zemědělské
muzeum

Českomoravský svaz mlékárenský
Sekce pro mléko
při Potravinářské komoře České republiky
Český komitét Mezinárodní mlékařské federace
Ústav mléka, tuků a kosmetiky VŠCHT Praha

*Vás co nejsrdečněji zvou
na slavnostní společenské setkání,
které se koná u příležitosti oslav*

SVĚTOVÉHO DNE MLÉKA

**Ve čtvrtek 1. 6. 2023
14.00 – 18.00 hodin**

**Národní zemědělské muzeum
Kostelní 1300/44
Praha 7**

Záštitu nad akcí převzal:
Ministr zemědělství Ing. Zdeněk Nekula

PROGRAM:

1. Mléčné přivítání
2. Vystoupení hostů
3. MVDr. Halina Matějová .
(Masarykova univerzita Brno)
Mýty o mléku a mléčných výrobcích
4. Vyhlášení výsledků soutěže
„Mlékárenský výrobek roku 2023“
5. Vyhlášení nejlepších sýrových etiket
roku 2022 (Klub sběratelů kuriozit)
6. Vyhlášení „Novinek roku 2022“
a „Ceny médií 2023“
7. Závěrečné slovo

Po ukončení oficiální části bude následovat
neformální společenské setkání v prostorách
Národního zemědělského muzea.

Zde proběhne také výstava a ochutnávka oceněných
mlékárenských výrobků a bude připraveno tradiční
pohoštění.

Prezentace pozvaných účastníků probíhá od 13.30 hod.

Tato pozvánka platí pro 1 osobu.

Ing. Zdeněk Nekula
ministr zemědělství

uděluje

z á š t i t u

20. jubilejnímu ročníku akce

Oslava mléka 2023
spojená s vyhlášením „Mlékárenských výrobků roku“

konanému 1. června 2023 v NZM Praha

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Zdeněk Nekula'.

Praha, březen 2023

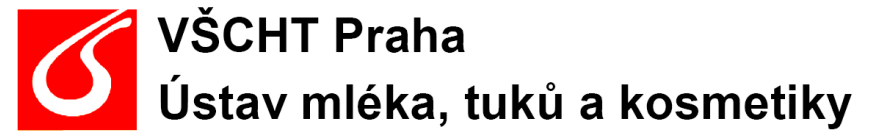
The background features a dynamic splash of white milk against a light blue gradient. The milk is depicted with soft, flowing edges and several small, realistic-looking droplets scattered throughout. In the lower right quadrant, a golden crown with three points and a central orb is partially visible, appearing to emerge from the milk splash. The overall composition is clean and celebratory.

OSLAVA MLÉKA 2023

Pořádají

Český komitét MMF

The background features a dynamic splash of white milk against a light blue gradient. The milk is depicted with soft, flowing edges and several small, realistic-looking droplets scattered throughout. In the lower right quadrant, a golden crown with three points and a central orb is partially visible, appearing to emerge from the milk splash. The overall composition is clean and celebratory.

OSLAVA MLÉKA 2023

Zlatý partner:

Děkujeme všem partnerům

Stříbrný partner:

Bronzoví partneři:

Ing. Zdeněk Nekula
ministr zemědělství

uděluje

z á š t i t u

20. jubilejnímu ročníku akce

Oslava mléka 2023
spojená s vyhlášením „Mlékárenských výrobků roku“

konanému 1. června 2023 v NZM Praha

Praha, březen 2023

WORLD MILK DAY

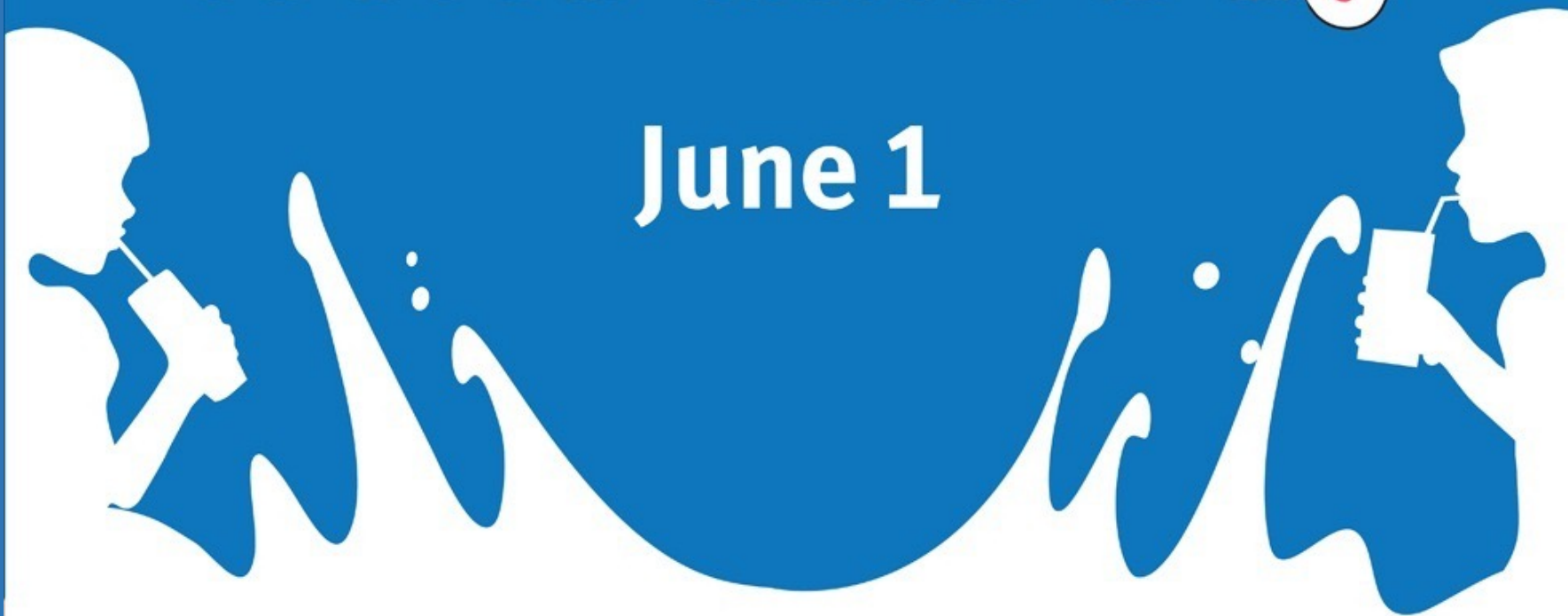
THURSDAY, JUNE 1, 2023

#WorldMilkDay #EnjoyDairy

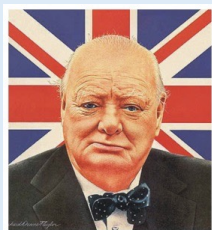
World Milk Day

June 1

Winston Churchill

slavný britský premiér,
21.03.1943:

*“There is no finer investment for
any community than putting milk
into babies.”*

**„Není lepší investice pro kteroukoli společnost,
než dávat mléko dětem.“**

WORLD MILK DAY

Mýty o mléku a mléčných výrobcích

MVDr. Halina Matějová

Masarykova univerzita, Brno

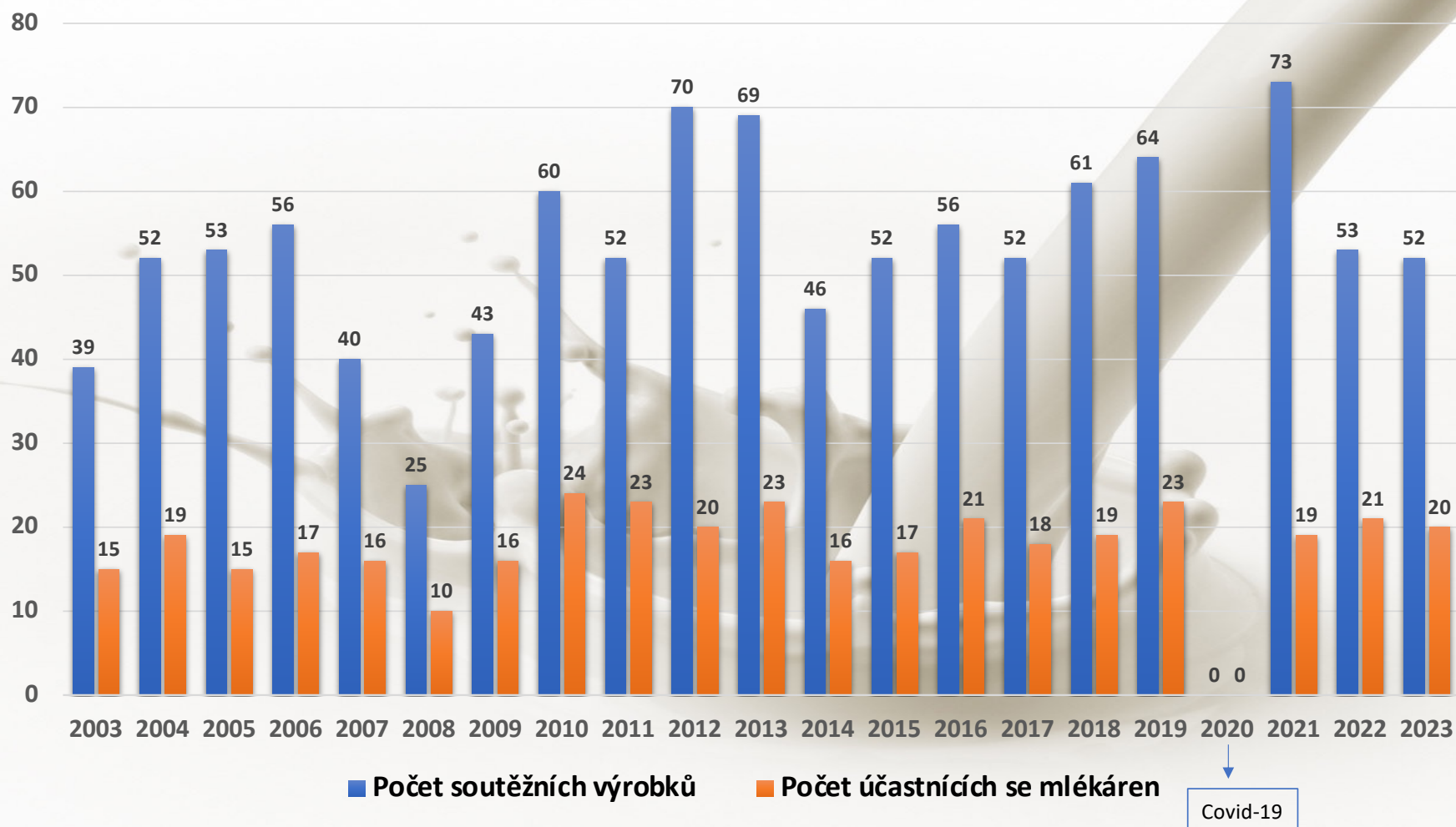

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

**(20. ročník)
ČESKÁ REPUBLIKA**

Jak probíhala soutěž o „Mlékárenský výrobek roku“ ve své historii

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

- V roce 2023 se jednalo již o jubilejní 20. ročník této soutěže
- Přihlášeno bylo a soutěžilo celkem 52 výrobků od 20 výrobců
- Výrobky byly zařazeny do 10 soutěžních kategorií
- Nové výrobky uvedené prvně na trh a výrobky inovované soutěžily také o titul „NOVINKA ROKU 2023“
- Hodnocení organizačně zabezpečil Ústav mléka, tuků a kosmetiky VŠCHT Praha a proběhlo 24.04.2023
- Výrobky hodnotilo celkem 16 nezávislých odborníků

Členové odborných porot na VŠCHT dne 24.04.2023

A1

Ing. Václav Bárta
MILCOM servis

Ing. Jitka Peroutková
VÚM

prof. Ing. Eva Samková, PhD.
JČU

A2

Doc. Š. Horáčková
VŠCHT

Ing. František Krontorád, CSc.
Agral

Ing. Pavla Brožová
MZe

Tyto dvě komise hodnotily mléko a smetany (3x), tvarohové krémy (8x), sýry polotvrdé a tvrdé (6x), tavené sýry a mléčné pomazánky (5x) a sýry k tepelné přípravě (3x), tedy celkem 25 výrobků.

Členové odborných porot na VŠCHT dne 24.04.2023

B1

Ing. Irena Němečková, PhD.
VÚM

Ing. Dana Gabrovská, PhD.
PK ČR

Ing. Ivo Pirochta
Christian Hansen Czech Republic

B2

Ing. Josef Mrázek
VOŠP a SPŠM

Ing. Zuzana Míšková, PhD.
UTB Zlín

Ing. Jana Zemanová, PhD.
Mendelu

Tyto dvě komise hodnotily zakysané mléčné nápoje (4x), jogurty a skyry (11x), sýry čerstvé a tvaroh (4x), sýry měkké a plísňové (3x) a speciality (5x), tedy celkem 27 výrobků.

Členové odborných porot na VŠCHT dne 24.04.2023

Marketingové a obchodní hodnocení a departážní komise (departáž nebyla nutná)

Ing. Jiří Kopáček, CSc.
ČMSM

Doc. Ing. Ladislav Čurda, CSc.
VŠCHT

Doc. Ing. Jiří Štětina, CSc.
VŠCHT

PhDr. H. Příbylová
ČMSM

The background features a dynamic splash of white milk against a light blue gradient. The milk is depicted with soft, flowing edges and several small, realistic-looking droplets scattered throughout. In the lower right quadrant, a golden crown with three points and a central orb is partially submerged in the milk splash. The overall composition is clean and celebratory.

OSLAVA MLÉKA 2023

JAK SOUTĚŽ DOPADLA?

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: MLéko a smetany

V této kategorii soutěžily 3 výrobky od 3 společností a mlékárenským výrobkem roku 2023 se stává:

TATRA Mléko do kávy 4 %

Výrobce:
Mlékárna Hlinsko, a.s.

Tatřa

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Zakysané mléčné nápoje

V této kategorii soutěžily 4 výrobky od 3 společností
a mlékárenským výrobkem roku 2023 se stává:

Acidofilní mléko z Valašska, 3,6 %

Výrobce:

Mlékárna Valašské Meziříčí, spol. s r.o.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Jogurty a skryry

V této kategorii soutěžilo 11 výrobků od 6 společností a do finále postoupily tyto 3 výrobky:

**Jogurt Bio
Fík**

Brazzale Moravia a.s.

**Smetanový jogurt z Valašska
oříšek, 8 % tuku**

Mlékárna Valašské Meziříčí, spol. s r.o.

**Řecký jogurt 0 % tuku
mango**

Polabské mlékárny a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Jogurty a skyry

Mlékárenským výrobkem roku se stává:

Řecký jogurt 0 % tuku,
mango

Výrobce:
Polabské mlékárny a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Tvarohové krémy

V této kategorii soutěžilo 8 výrobků od 4 společností a do finále postoupily tyto 3 výrobky:

**Míšánek tvarohová
svačinka borůvka**
Olma, a.s.

**Bobík tvarohový
vanilka**
Bohušovická mlékárna a.s.

**Lipánek tvarohový
kakaový**
MADETA a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Tvarohové krémy

Mlékárenským výrobkem roku se stává:

Lipánek tvarohový kakaový

Výrobce:

MADETA a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Sýry čerstvé a tvaroh

V této kategorii soutěžily 4 výrobky od 4 společností a mlékárenským výrobkem roku 2023 se stává:

Zálesák
jemný smetanový sýr
s příchutí cheddar a jalapeño

Výrobce:
Kromilk a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Sýry měkké a plísňové

V této kategorii soutěžily 3 výrobky od 2 společností a mlékárenským výrobkem roku 2023 se stává:

**KRÁL SÝRŮ Hermelín
Rozmarýn & jemný pepř**

Výrobce:

Savencia Fromage & Dairy Czech Republic, a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Sýry polotvrdé a tvrdé

V této kategorii soutěžilo 6 výrobků od 4 společností a do finále postoupily tyto 2 výrobky:

Kaškaval Mini
Mlékárna Olešnice a.s.

Selský sýr s probiotiky
Moravia Lacto, a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Sýry polotvrdé a tvrdé

Mlékárenským výrobkem roku se stává:

KAŠKAVAL Mini

Výrobce:

Mlékárna Olešnice a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Tavené sýry a mléčné pomazánky

V této kategorii soutěžily 4 výrobky od 3 společností a do finále postoupily tyto 2 výrobky:

Smetanito
Bel Sýry Česko, a.s.

Choceňské tradiční pomazánkové
Choceňská mlékárna s.r.o.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Tavené sýry a mléčné pomazánky

MLékárenským výrobkem roku se stává:

Smetanito

Výrobce:
Bel Sýry Česko, a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Sýry k tepelné přípravě

V této kategorii soutěžily 3 výrobky od 2 společností a mlékárenským výrobkem roku 2023 se stává:

Sýr na pánev s uzeným sýrem

Výrobce:
MADETA a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Speciality

V této kategorii soutěžilo 5 výrobků od 4 společností a do finále postoupily tyto 2 výrobky:

Crème Fraîche
Brazzale Moravia a.s.

Česká zmrzlina
z Opočna
smetanová
Bohemilk a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

Kategorie: Speciality

Mlékárenským výrobkem roku se stává:

Crème Fraîche

Výrobce:

Brazzale Moravia a.s.

The background features a dynamic splash of white milk against a light blue gradient. Several white milk droplets of varying sizes are scattered throughout the scene. In the lower right quadrant, a golden crown with three points and a central orb is partially visible, appearing to emerge from the milk splash.

OSLAVA MLÉKA 2023

Výsledky soutěžní ankety o nejlepší českou sýrovou etiketu za rok 2022

Klub sběratelů kuriozit®

KLUB SBĚRATELŮ KURIÓZIT
UDĚLUJE

DIPLOM

SAVENCIA FROMAGE & DAIRY CZ A.S.
PRAHA
VÝROBNO HODNIN

za **3. místo**

V ANKETĚ O NEJLEPŠÍ

SÝROVOU ETIKETU

ČESKÉ REPUBLIKY 2022

JAROMÍR LEBL
VEDOUcí SEKCE SE

KLUB SBĚRATELŮ KURIÓZIT, ČILOVA 4, 162 01 PRAHA 6
WWW.SBERATEL-KSK.CZ

LUBOŠ ČECH
PŘEDSEDA KSK

3. místo

Výrobek: **kolekce etiket na tavený sýr Apetito**

Výrobce: **Savencia Fromage & Dairy
Czech Republic a.s.**

SAVENCIA
FROMAGE & DAIRY

KLUB SBĚRATELŮ KURIOZIT
UDĚLUJE

DIPLOM

SAVENCIA FROMAGE & DAIRY CZ A.S.
PRAHA
VYROBENO PŘIBYSLAV
 SAVENCIA
FROMAGE & DAIRY

za **2. místo**

V ANKETĚ O NEJLEPŠÍ

SÝROVOU ETIKETU

ČESKÉ REPUBLIKY 2022

JAROMÍR LEBL
VEDOUČÍ SEKCE SE

KLUB SBĚRATELŮ KURIOZIT, ČÍLOVA 4, 162 01 PRAHA 6
WWW.SBERATEL-KSK.CZ

LUBOŠ ČECH
PŘEDSEDA KSK

2. místo

Výrobek: **kolekce etiket na sýry Král sýrů Hermelín**

Výrobce: **Savencia Fromage & Dairy
Czech Republic a.s.**

KLUB SBĚRATELŮ KURIOZIT
UDĚLUJE

DIPLOM

BRAZZALE MORAVIA A.S.
LITOVEL

za **1. místo**

V ANKETĚ O NEJLEPŠÍ

SÝROVOU ETIKETU

ČESKÉ REPUBLIKY 2022

JAROMÍR LEBL
VEDOUČÍ SEKCE SE

KLUB SBĚRATELŮ KURIOZIT, Č. LHOVA 4, 162 01 PRAHA 6
WWW.SBERATEL-KSK.CZ

LUBOŠ ĚECH
PŘEDSEDA KSK

1. místo

Výrobek: **TRE CORTI**

Výrobce: **Brazzale Moravia a.s.**

Blahopřejeme !!!

PhDr. Eva Brixi

novinářka,
šéfredaktorka periodika *Prosperita*
s magazíny *Madam Business* a *Fresh Time*
a také básnířka

Malá nadsázka: sláva tvarohu

PROSPERITA®

Madam®
BUSINESS.cz
PROSPERITA

fresh®
TIME.cz
PROSPERITA

The background features a dynamic splash of white milk against a light blue gradient. The milk is depicted with soft, flowing edges and several small, realistic-looking droplets scattered throughout. In the lower right quadrant, a golden crown with three points and a central orb is partially submerged in the milk splash. The overall composition is clean and celebratory.

OSLAVA MLÉKA 2023

ABSOLUTNÍ VÍTĚZ 2023

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

ABSOLUTNÍ VÍTĚZ

**Sýr na pánev
s uzeným sýrem**

**Výrobce:
MADETA a.s.**

97,3 bodu

Blahopřejeme !

The background features a dynamic splash of white milk against a light blue gradient. Several white milk droplets of varying sizes are scattered throughout the scene. In the lower right quadrant, a golden crown with three points and a central orb is partially visible, appearing to emerge from the milk splash.

OSLAVA MLÉKA 2023

MLÉKÁRENSKÉ NOVINKY ROKU 2023

Mlékárenské novinky roku – jak to dopadlo?

- Velmi sofistikované hodnocení, které hodnotí všichni porotci.
- Senzorické komise (6 porotců), odpovídají na otázku, zda udělit ocenění Novinka roku takto: *určitě ano* (2 body), *spíše ano* (1 bod), *ne* (0 bodů) - výrobek takto může získat **maximálně 12 bodů**
- Odborná komise/departážní v počtu 4 porotců dále boduje výrobky podle otázek (kladná odpověď = 1 bod)
  1. Výrobek představuje **zcela nový produkt na českém trhu**
  2. Výrobek nabízí **nové ochucení**
  3. Výrobek je **přínosnou reformulací** (snížení obsahu soli, cukru), zvýšení obsahu významné živiny (bílkovina, vláknina, vitaminy), snížení či vypuštění některé přídavné látky, výrobek je nově v bio-kvalitě
  4. Výrobek přináší významné **zvýšení nutriční hodnoty**
  5. Výrobek představuje významnou **procesní inovaci** (např. využití membránových technik)
  6. Výrobek je zabalen **do nového typu obalu** (lepší funkční vlastnosti)
  7. Výrobek představuje **významný přínos k udržitelnosti** (např. ekologičtější obal, z recyklovaných zdrojů surovin, nižší podíl plastů)
  8. Výrobek je určen **pro novou cílovou skupinu** (např. pro děti, pro osoby trpící laktózovou intolerancí, pro seniory, pro sportovce, apod.)
- V této komise tak výrobek může získat **maximálně 8 bodů**
- **Součet celkového hodnocení pak je maximálně 12 + 8 = 20 bodů.**
Výrobky s hodnocením vyšším jak 10 bodů získávají ocenění NOVINKA ROKU

Mlékárenské novinky roku

- Z celkově přihlášených 52 výrobků přihlásily mlékárny letos do soutěže o „Novinky roku“ celkem **24 výrobků**.
- **Podmínky pro udělení diplomu splnilo celkem 10 výrobků:**
  - Vítězná „Novinka roku“ získala 16 bodů z 20 možných
  - 3 výrobky obdrželi 12-13 bodů z 20 možných
  - 5 výrobků obdrželi 10 – 11 bodů z 20 možných
- **A které to jsou?**

NOVINKA ROKU 2023

10 - 11 bodů

Sýr na pánev
s uzeným sýrem

Jaroměřický tvaroh
s bifidokulturou

Míšánek tvarohový
borůvka

Bobík tvarohový
vanilka / kakao

NOVINKA ROKU 2023

12 - 13 bodů

**Král Sýrů Hermelín
Rozmarýn & jemný pepř**

Selský sýr s probiotiky

**Řecký jogurt 0 % tuku
mango**

ABSOLUTNÍ NOVINKA ROKU 2023

Sýr na vidličku s čerňuškou

Výrobce:

Mlékárna Polná spol. s r.o.

The background features a dynamic splash of white milk against a light blue gradient. Several small, realistic-looking milk droplets are scattered throughout the scene. In the lower right quadrant, a golden crown with three points and a central orb is partially submerged in the milk splash.

OSLAVA MLÉKA 2023

NOVINÁŘSKÁ SOUPEŤ O CENU MĚDÍ

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023 CENA MÉDIÍ

Dvě komise složené z 10 zástupců médií určily z 52 soutěžních výrobků tyto tři finalisty novinářské soutěže:

**Selský sýr
s probiotiky**

**Čerstvá smetana
38 %**

**Acidofilní mléko z Valaška
3,8 % tuku**

**Selský sýr s probiotiky
plátky**

Výrobce:
Moravia Lacto, a.s.

MLÉKÁRENSKÝ VÝROBEK ROKU 2023

HLAVNÍ CENA MÉDIÍ

The background features a dynamic splash of white milk against a light blue gradient. The milk is depicted with soft, flowing edges and several small, realistic-looking droplets scattered throughout. In the lower right quadrant, a golden crown with three points and a central orb is partially visible, appearing to emerge from the milk splash. The overall composition is clean and celebratory.

OSLAVA MLÉKA 2023

Zlatý partner

Děkujeme ještě jednou
všem našim partnerům:

Stříbrný partner

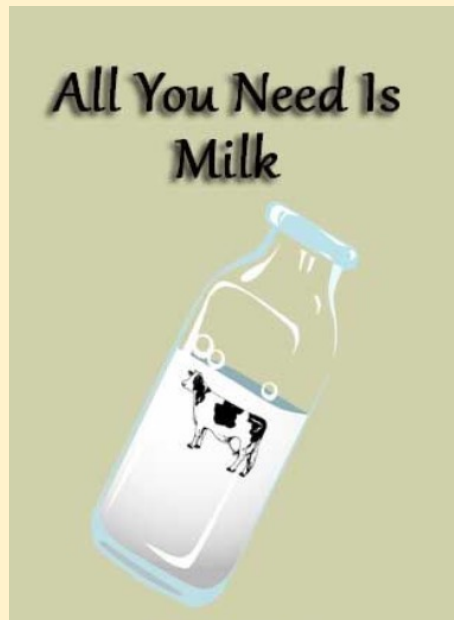

Bronzoví partneři

**Děkujeme všem účastníkům letošní soutěže,
blahopřejeme všem oceněným
a těšíme se na účast v roce 2024**

A rozlučme se dnes parafrází na jednu slavnou píseň skupiny Beatles:

„All you need is ~~LOVE~~ MILK“

WORLD MILK DAY

THURSDAY, JUNE 1, 2023

#WorldMilkDay #EnjoyDairy

Mýty o mléku a mléčných výrobcích

MVDr. Halina Matějová

Bc. Denisa Poništová

Co je mýtus

Mýtus...

Je „symbolické vyprávění vyjadřující víru v plnost a celistvost nadčasového řádu“, typicky báje, tradiční, obvykle anonymní epický útvar, který dává odpovědi, aniž by kladl nějaké otázky.

Vznikl totiž v neproblematickém světě, kde pro individuální tázání a pochybnosti nebylo místo.

Je to tradovaný příběh (řetězec příběhů či vyprávění), které nesdělují **informace**, nýbrž vyvolávají prostřednictvím obrazů dojem hlubšího porozumění celku světa nebo nějaké jeho podstatné části v jejich významu pro lidský život.

Mýtus má své poslání

Odpovídá lidské potřebě důvěrné blízkosti a jistého souladu mezi jednotlivcem, společností a přírodou, potřebě obrazů, příběhů a vyprávění, které neslouží k lepšímu ovládnutí světa, nýbrž pomáhají člověku, aby se ve světě mohl cítit doma.

Mýtus ovšem nemůže racionální poznání nahradit a naopak - protože sám žádné kontrolní mechanismy nemá a může být nástrojem masové manipulace - potřebuje racionální kritiku.

Vznik mýtů

V soudobém hovorovém jazyce se slovo „mýtus“ povrchním způsobem používá též pro všeobecně rozšířenou **nepravdu**, chybné představy, vymyšlené tvrzení bez dostatečných důkazů, což škodlivě odvádí pozornost od jeho závažné podstaty.

Vznikají z nedostatečných znalostí, neověřených hypotéz a nesprávně pochopených tvrzení.

Pravda o mléce – jak ji potvrzuje věda

6. kapitola **Průřez smetanovým sýrem**

Z potravin dnešní doby má mléko nejhorší vliv na pohlavní život. Například slané mléčné výrobky spojené s konzumací masa a vajec vedou k lesbismu. Ve spojení s cukrem vedou u mužů k homosexualitě. V obou případech je možné vhodnou stravou v takových nenormálních stavech pomoci.

Marianne (únor, 2017)

„Jogurt je jeden z nejsilnějších karcinogenních iniciátorů“.

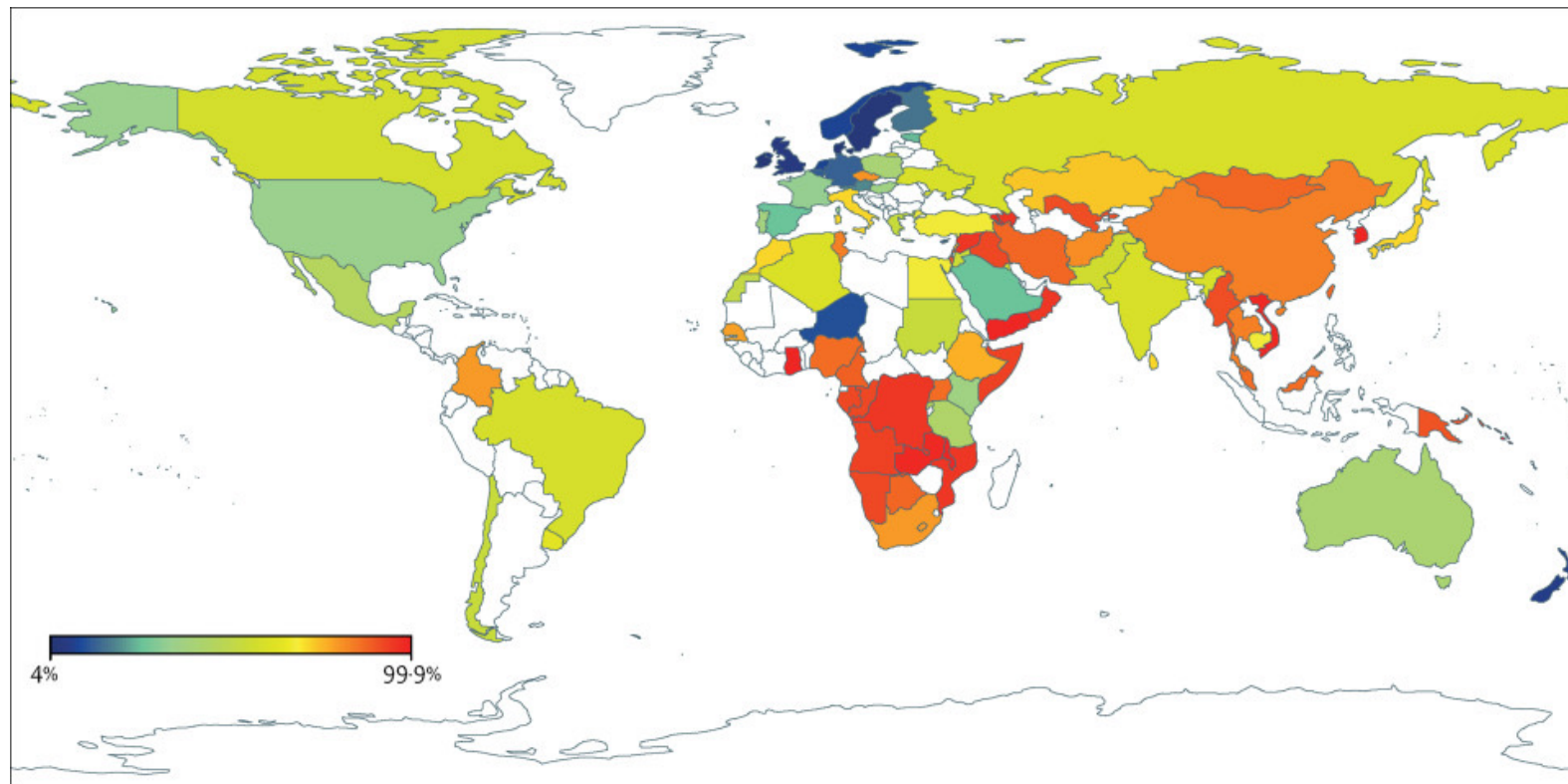
„Mléčné výrobky vůbec jsou tak akorát blahodárné pro skoky do rakve“.

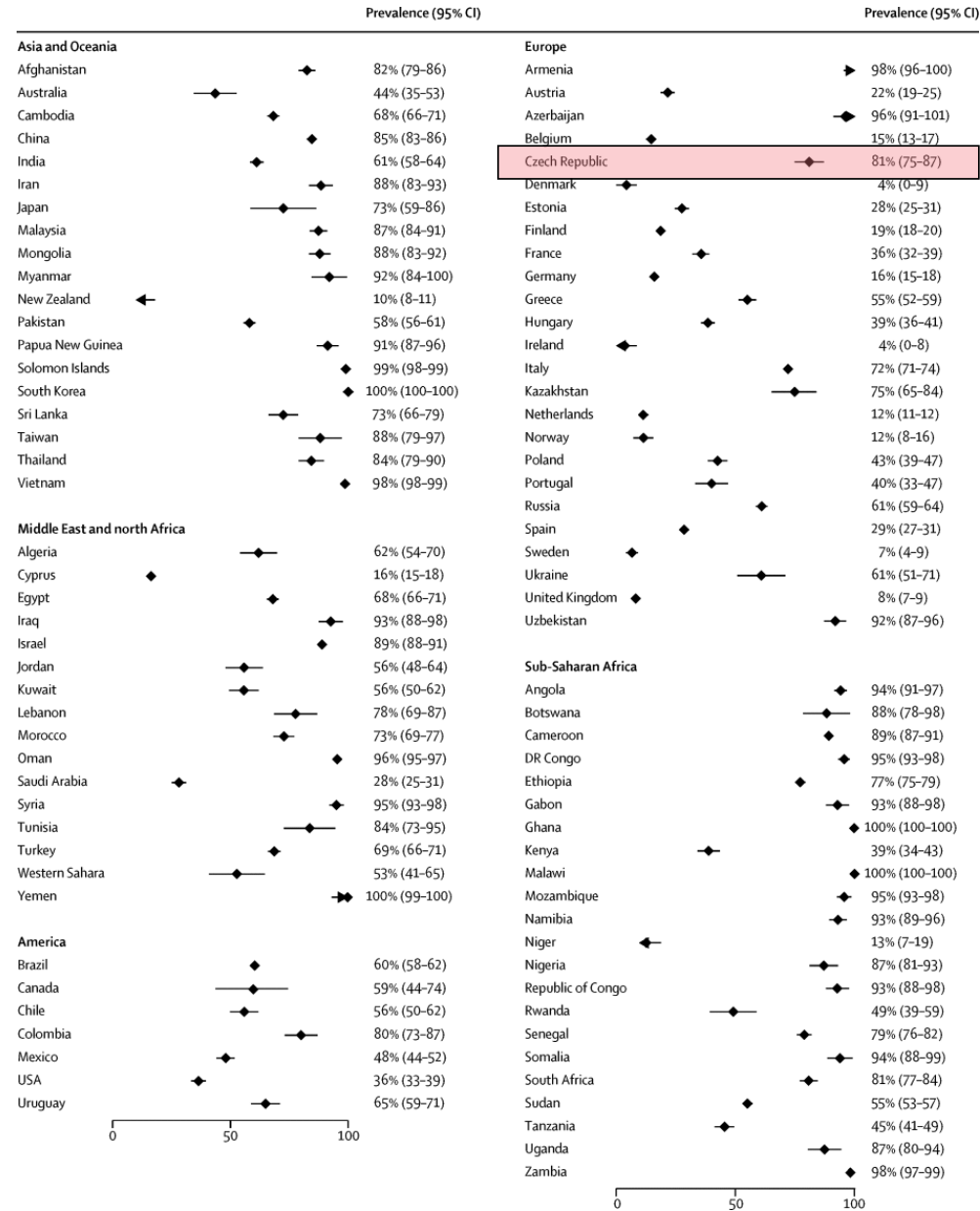
MUDr. J. Klímová

česká špička komplexní medicíny

Storhaug CL, Fosse SK, Fadnes LT. Country, regional, and global estimates for lactose malabsorption in adults: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Gastroenterol Hepatol.* 2017;2(10):738-746. doi:10.1016/S2468-1253(17)30154-1

Cíle průzkumu

**Zjistit znalosti
a postoje studentů
LF MU k mýtům
spojených s mlékem
a mléčnými výrobky**

U studentů VL zjistit,
zda během studia
došlo k posunu jejich
znalostí během studia

Metodika

Dotazníkové šetření

Demografické údaje

Konzumace mléka a mléčných výrobků

Znalosti a postoje

Zdroje informací o výživě

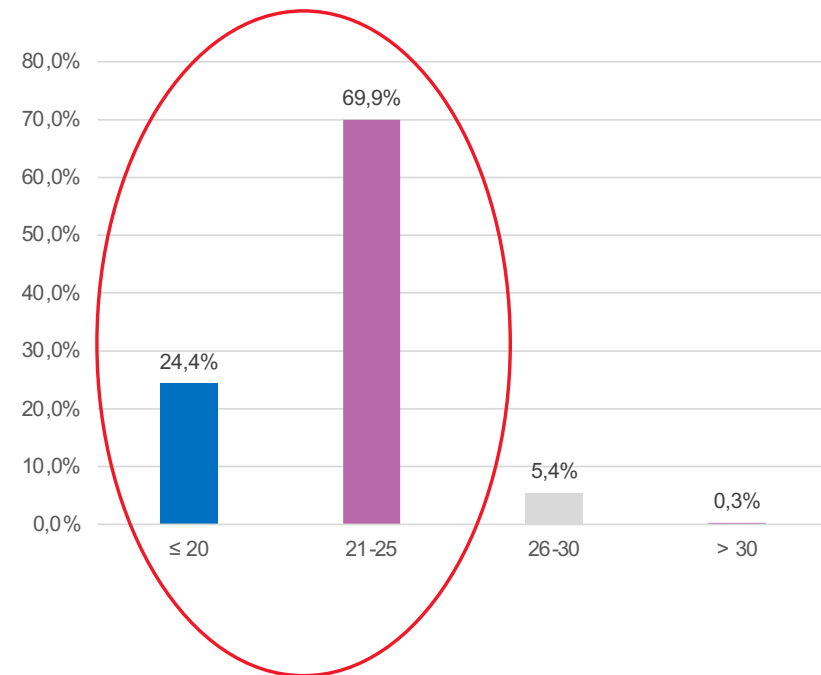
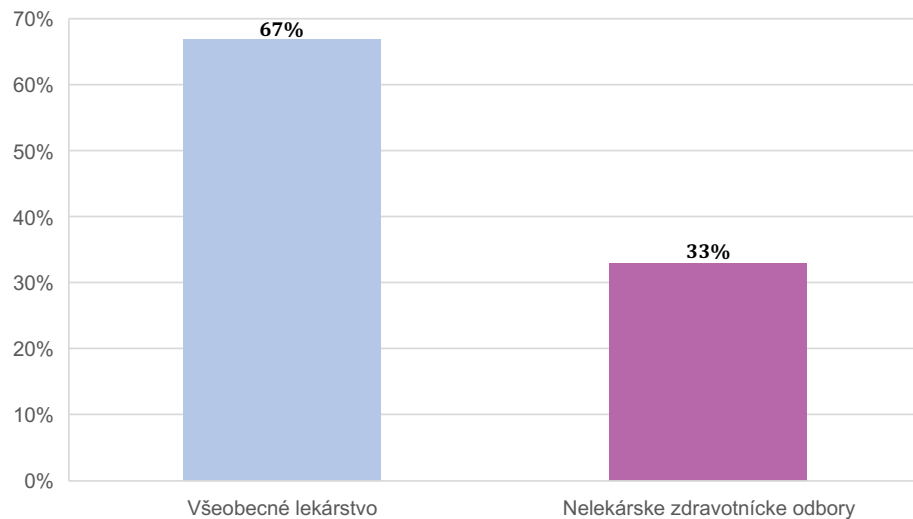
Metodika

Dotazníkové šetření

- dotazník 32 otázek
- Sběr: únor- září 2022

- Studenti LF Masarykovy univerzity
- 409 dotazníků → **352 použitých** (57-vyřazeno)
- nelékařské programy (33 %), nutriční terapie, všeobecného ošetřovatelství, laboratorní diagnostiky, dentální hygieny, optometrie a porodní asistence

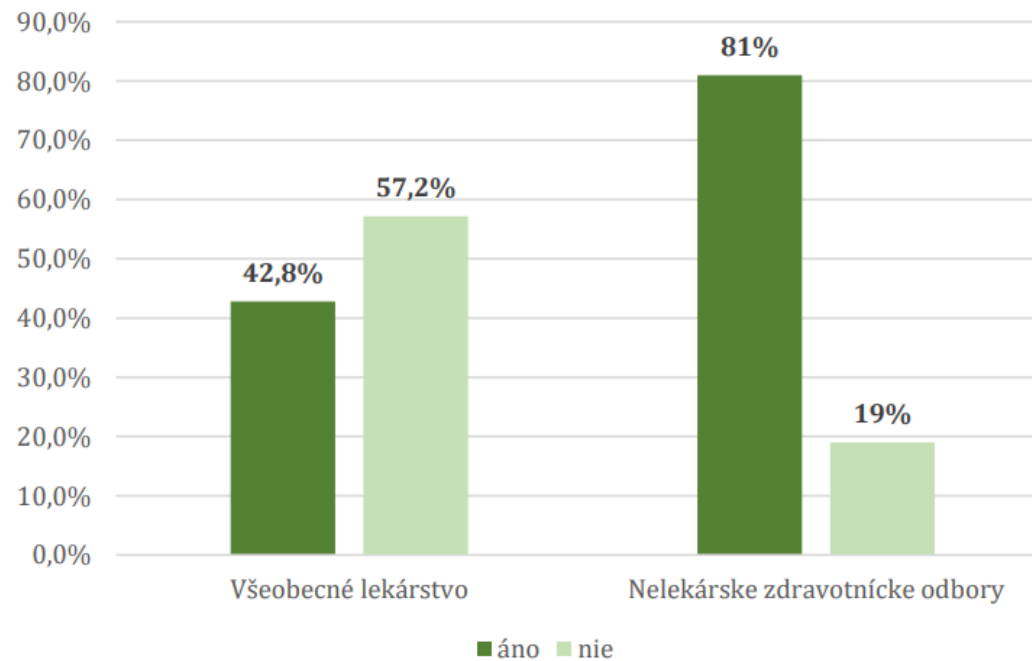
Charakteristika souboru

- Ženy 75,9 % (n=267)
- Muži 24,1 % (n=85)

Charakteristika souboru

Celkově mělo předmět zaměřený na výživu 55,4 %

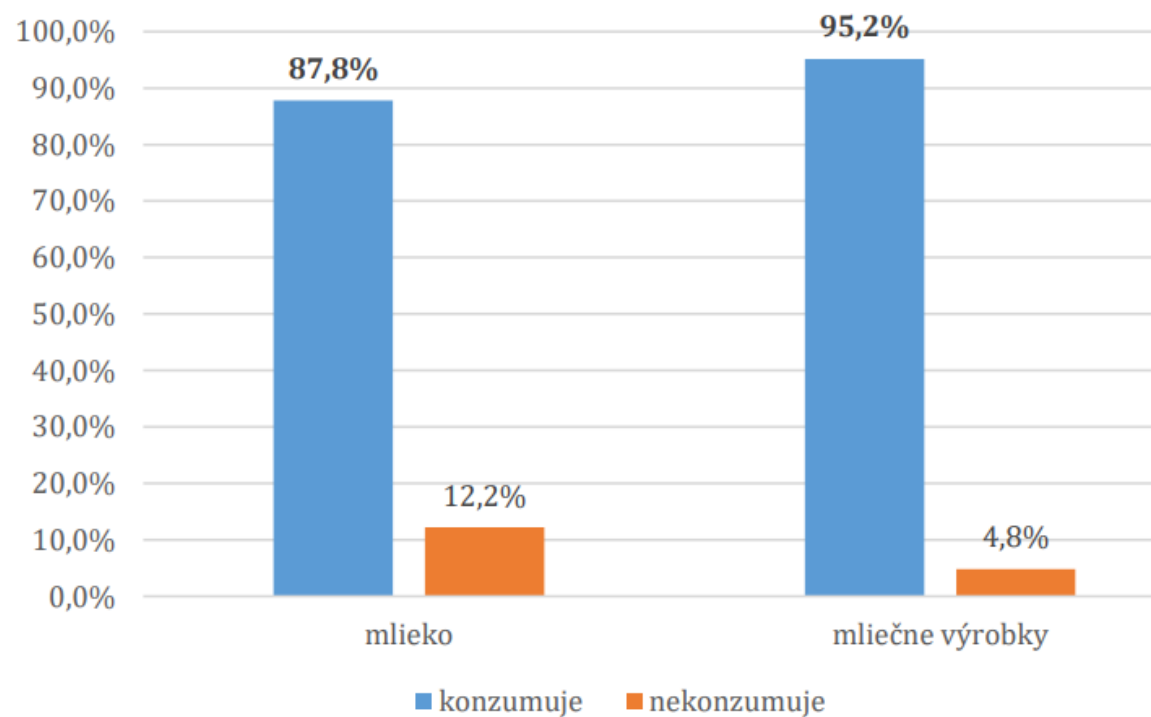
Zastoupení studentů podle absolvování předmětu zaměřeného na výživu člověka

**MUNI
MED**

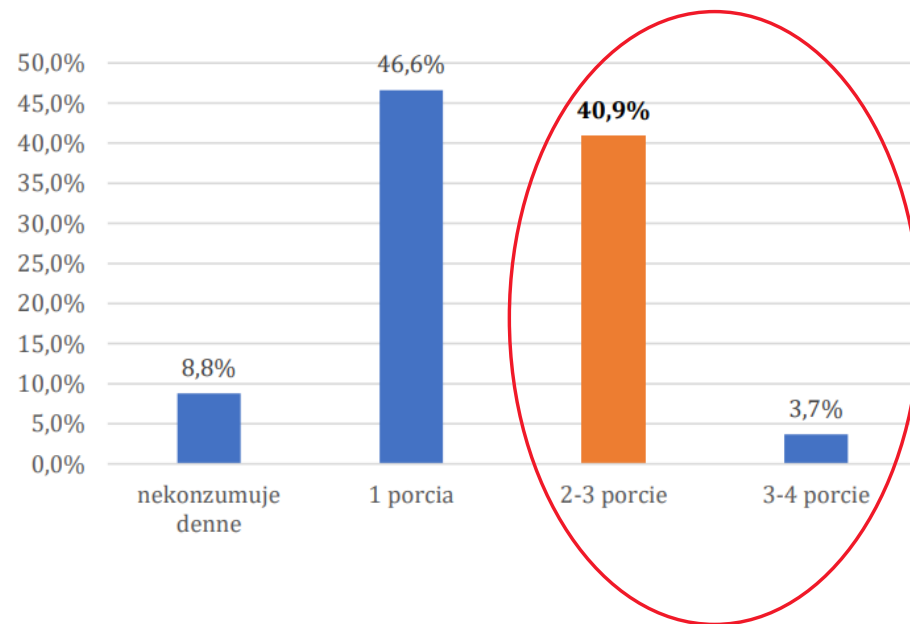
Konzumace mléka a mléčných výrobků

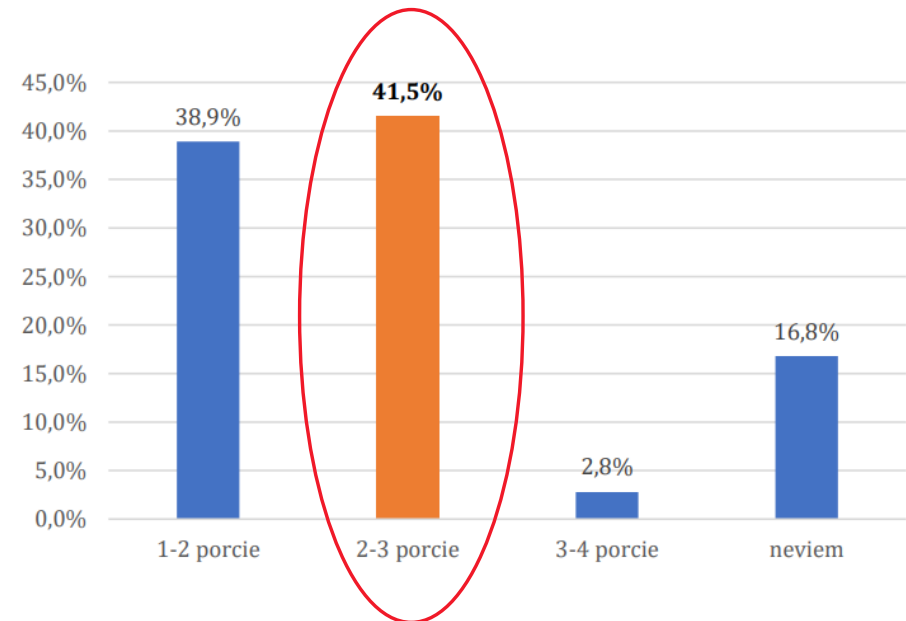
Konzumace mléka a mléčných výrobků

Konzumované porcie

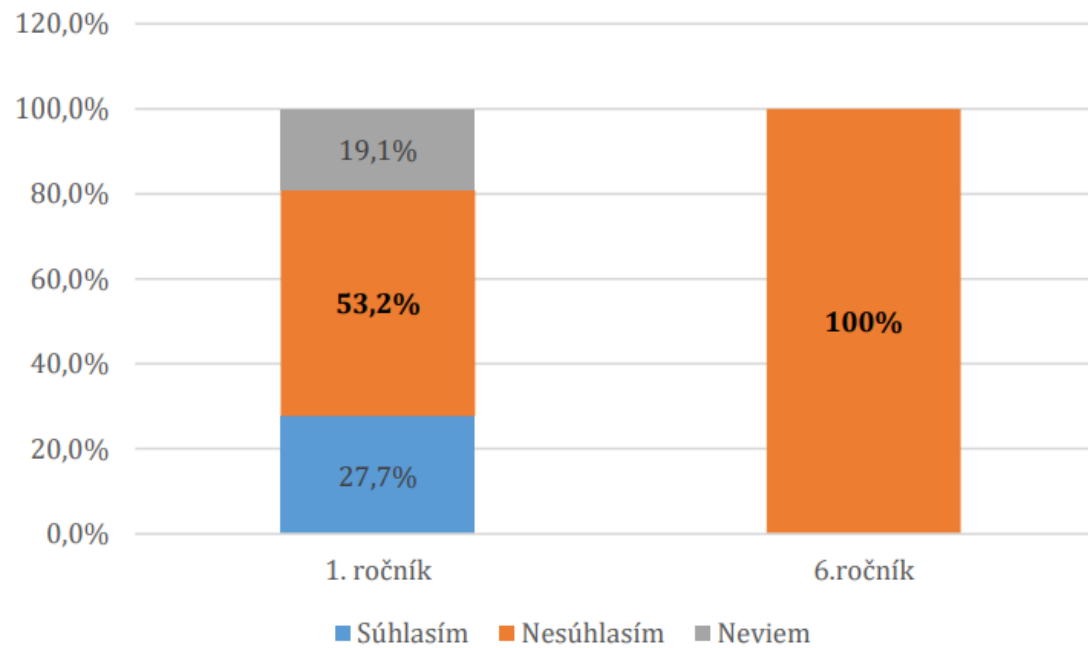
Doporučený denný počet porcií

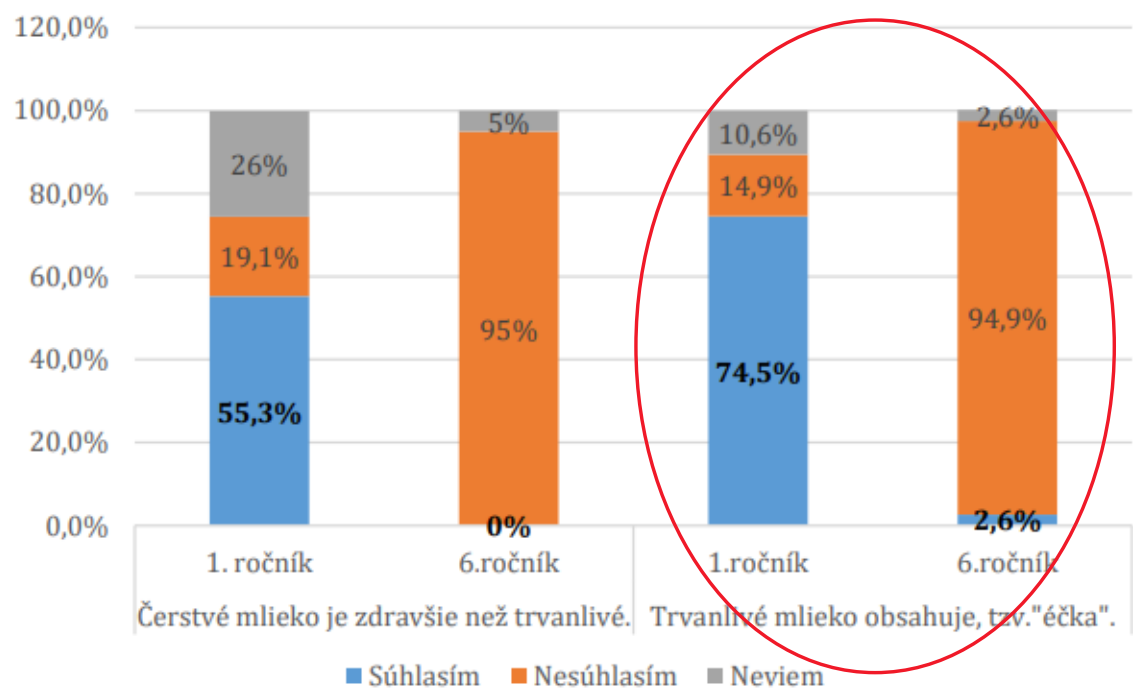
OTÁZKA: „Kolik porcií mléka nebo mléčných výrobků je doporučeno denně konzumovat?“

Mýty spojené s konzumací mléka a mléčných výrobků

Nepasterizované mléko je pro zdraví lepší než pasterizované

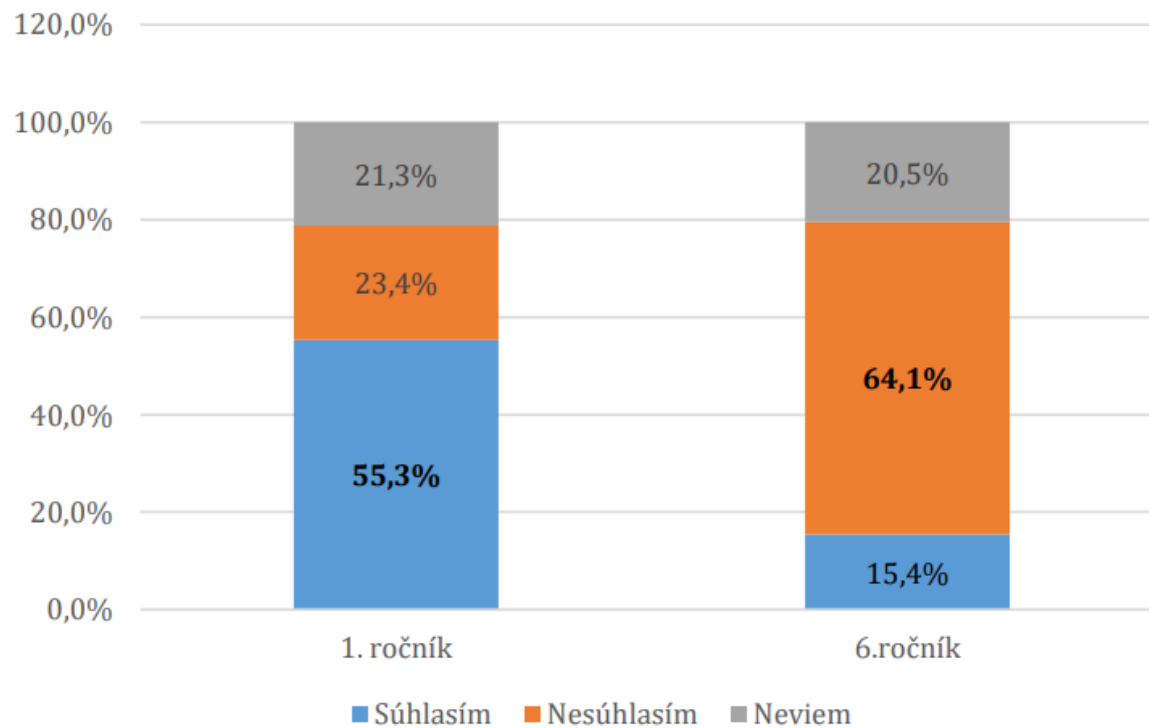

Trvanlivé mléko obsahuje přídavné látky

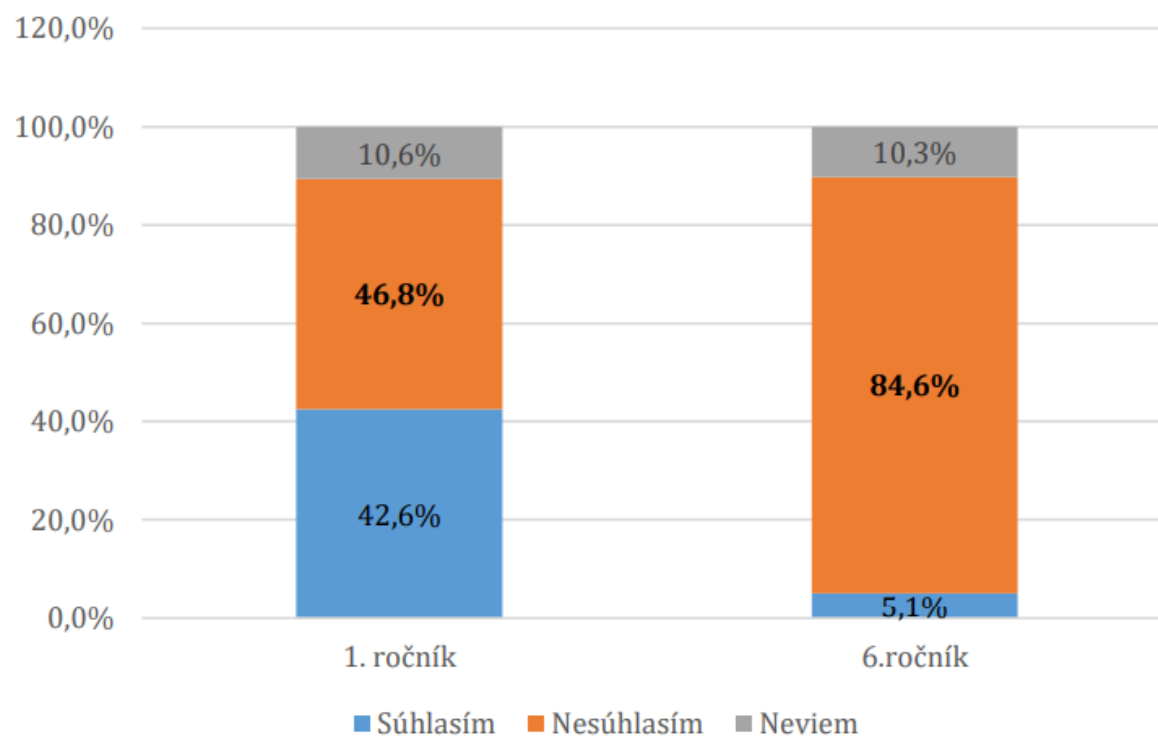
Biomlieko je zdravější než mléko z konvenčních chovů

Bio mléko

Obsahuje o několik procent více kyseliny linolové a linolenové při obsahu 1-5 % těchto kyselin v mléčném tuku, při obsahu tuku cca 4 % je toto zvýšení z hlediska výživy zanedbatelné.

Není nutné pít mléko, běžný jídelníček obsahuje dostatek vápníku

Mléko a mléčné výrobky

Sýry cca 300-450 mg/porce 50 g

Mléko cca 330 mg/porce 250 g

Jogurt 280 mg/porce 150 g

Maso, luštěniny, vejce, ořechy a olejnatá semena

Krůtí maso 34 mg/porce 100 g

Sardinky 415 mg/100 g

Čočka vařená 32 mg/100 g

Vejce 30 mg/kus

Mandle 82 mg/porce 30 g

Mák 486 mg/porce 30 g

Zelenina a ovoce

Kapusta 152 mg/porce 100 g

Brokolice 77 mg/porce 100 g

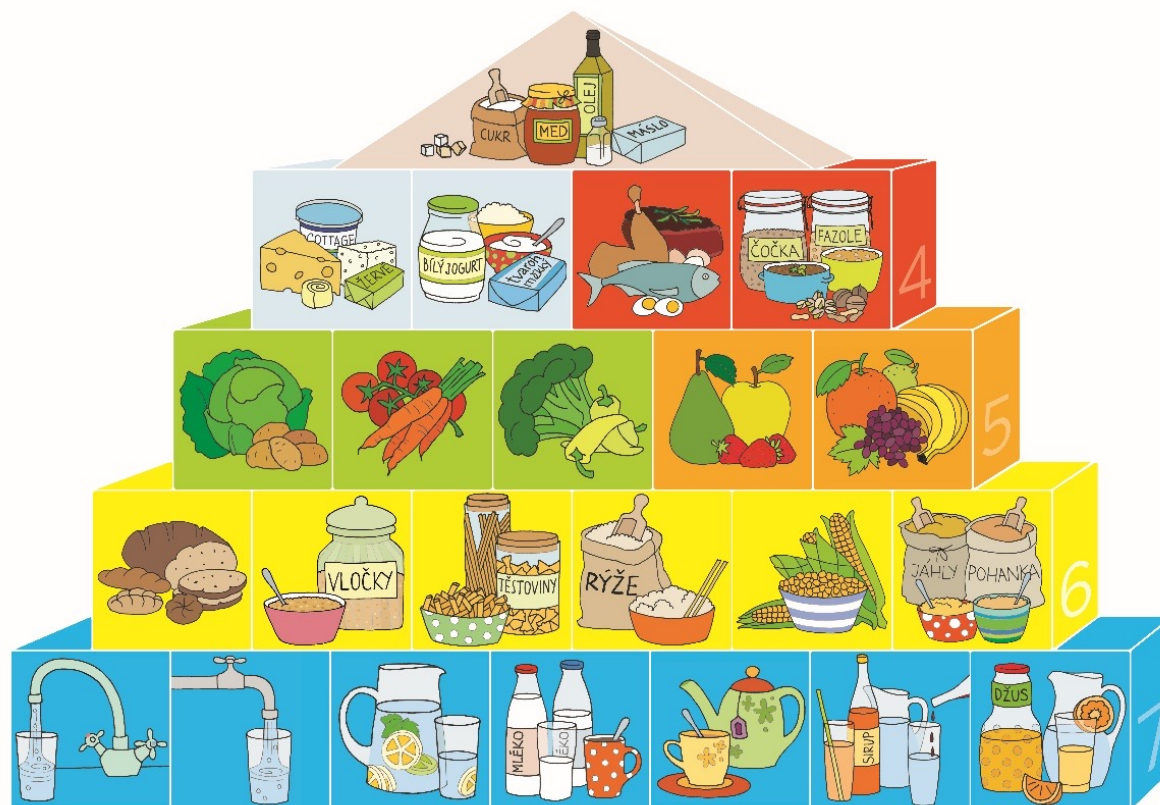
Černý rybíz 42 mg/porce 100 g

Výrobky z obilovin, pečivo, těstoviny

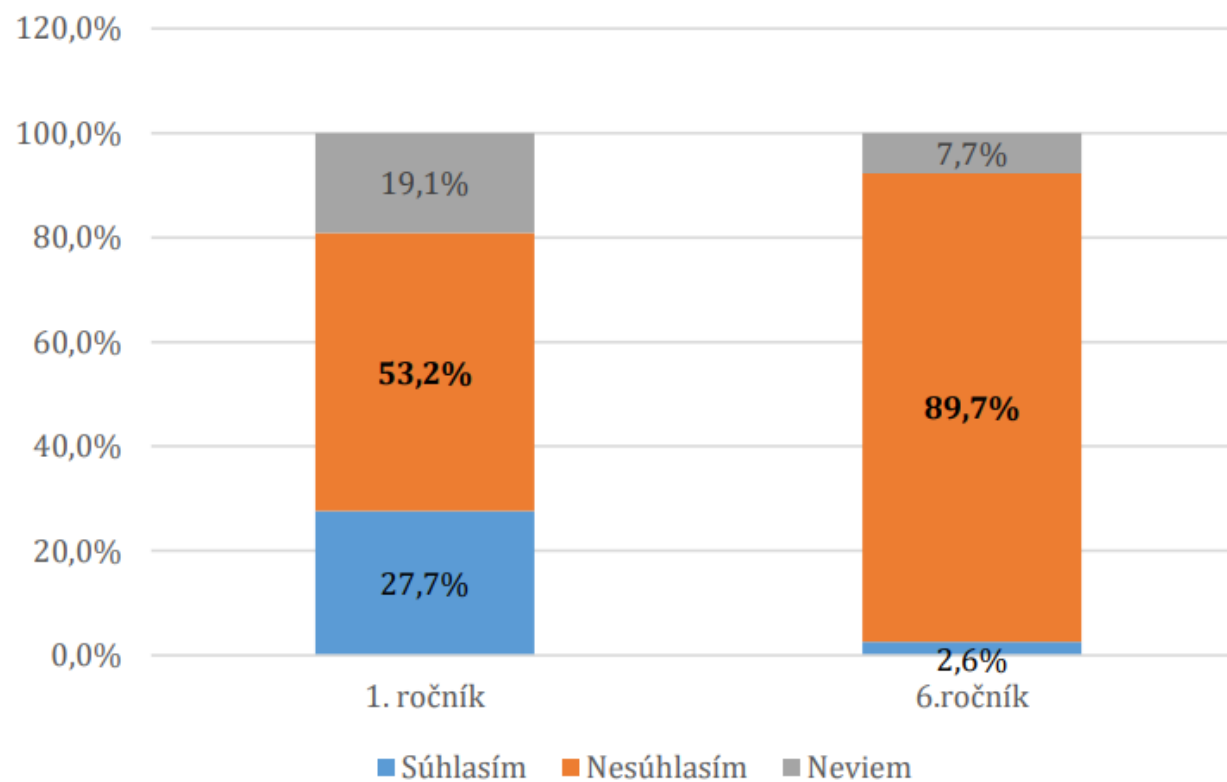
Chléb pšeničný bílý 49 mg/porce 50 g

Ovesné vločky 57 mg/100 g

Voda cca 40-80 mg/1000 ml

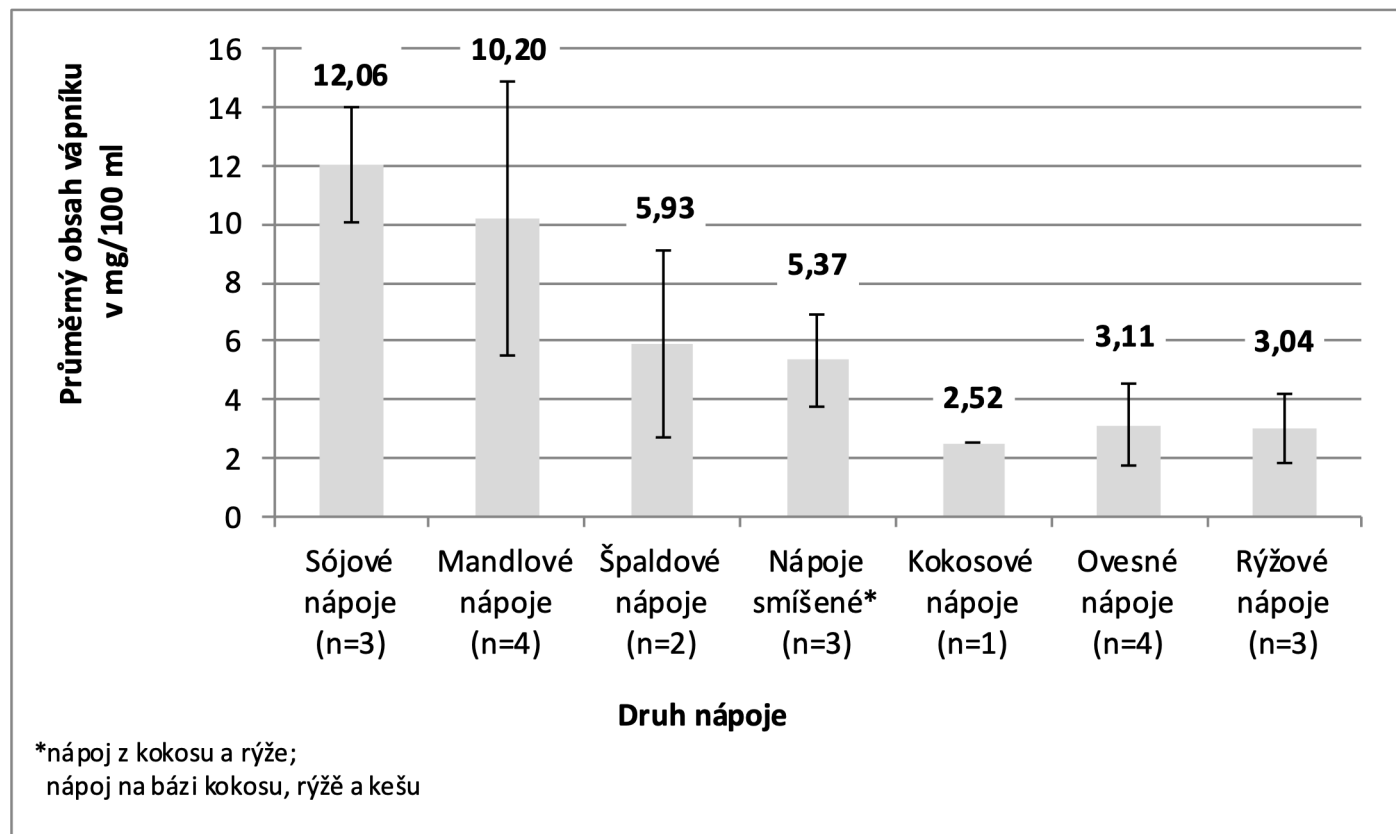

Rostlinný nápoj je pro zdraví lepší alternativou než kravské mléko

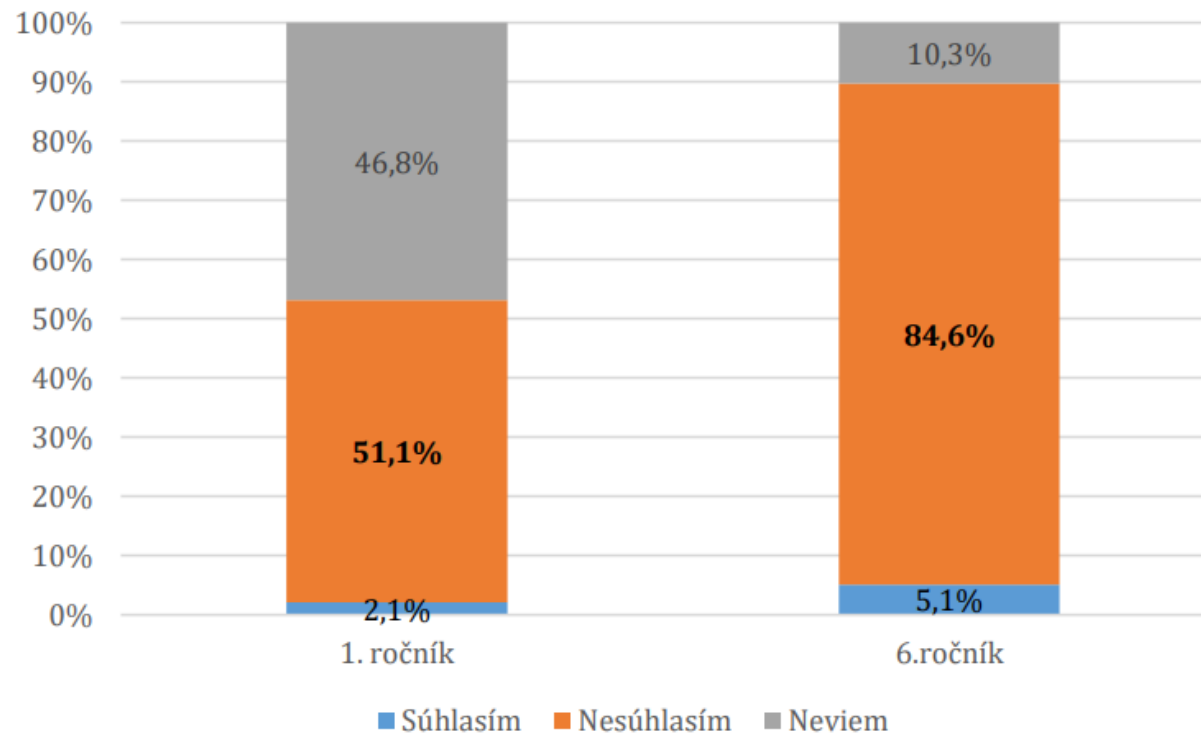

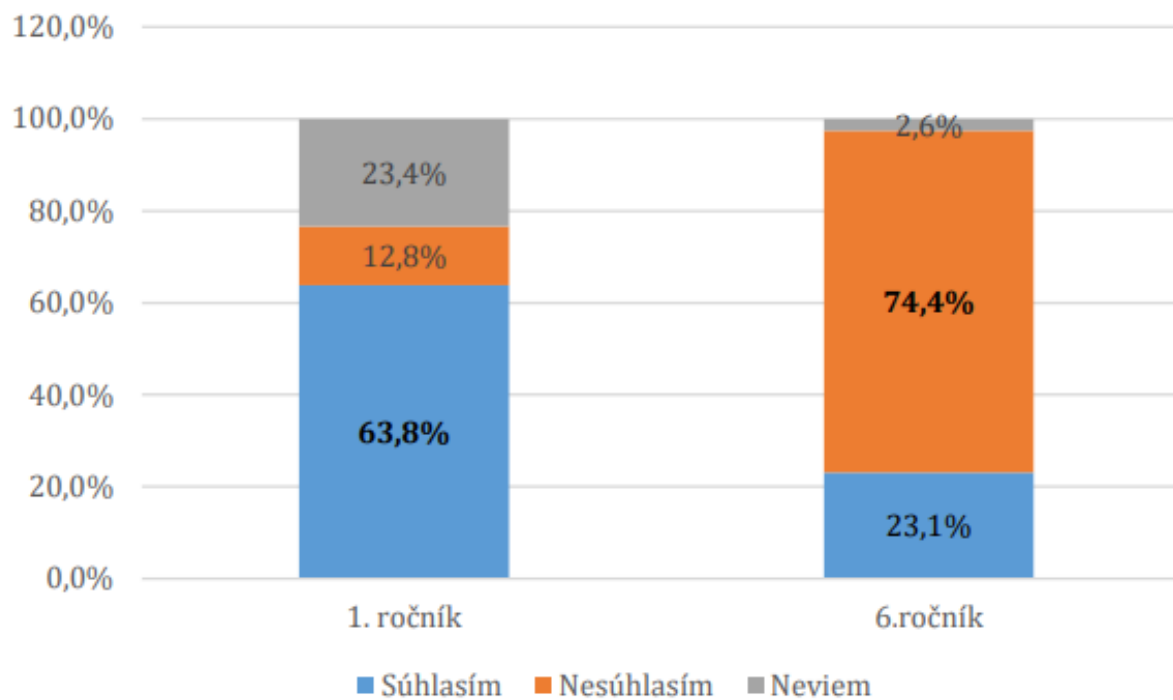
Průměrný obsah vápníku v nefortifikovaných rostlinných nápojích

Mléčné výrobky s nižším obsahem tuku mají méně vápníku

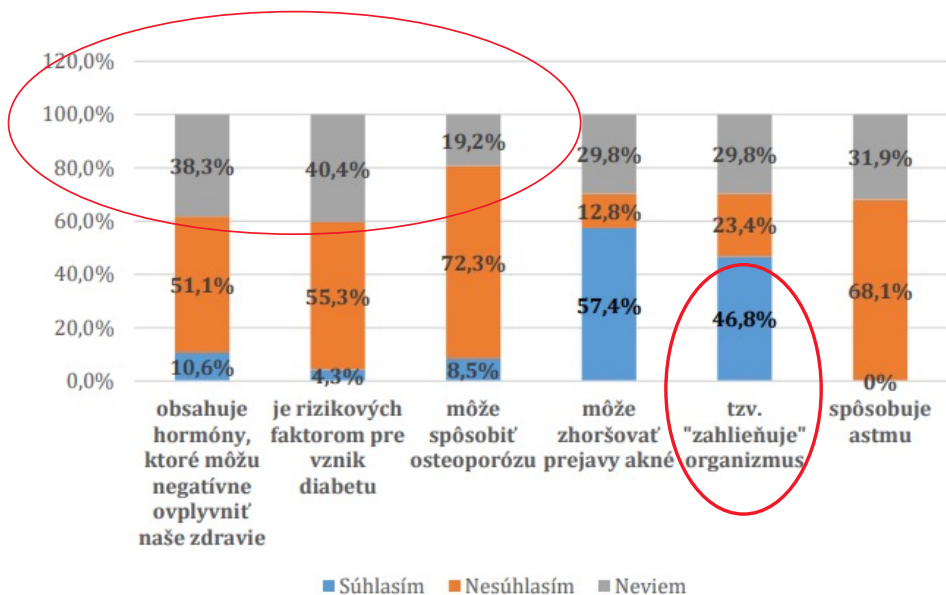

Jogurty a živé kultury- ne všechny jogurty obsahují živé kultury

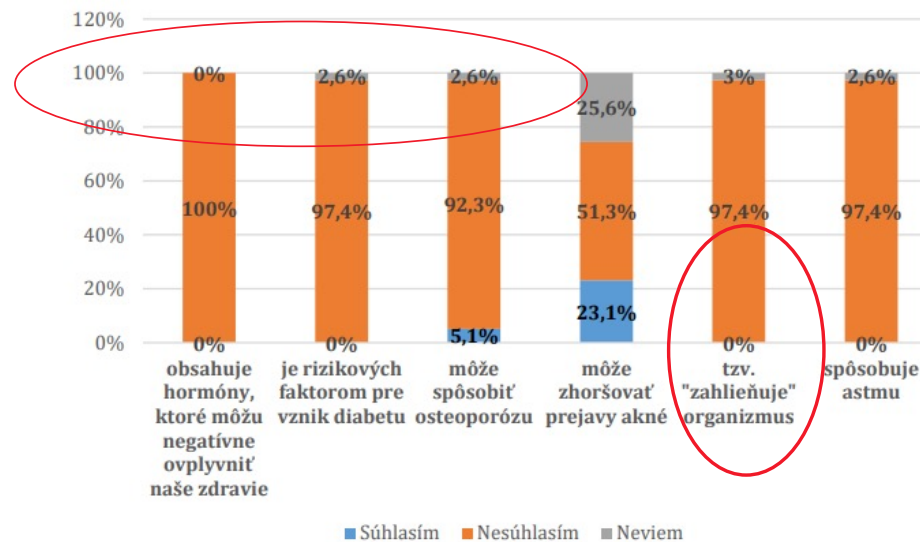

Vliv mléka na zdraví

1.ročník

6.ročník

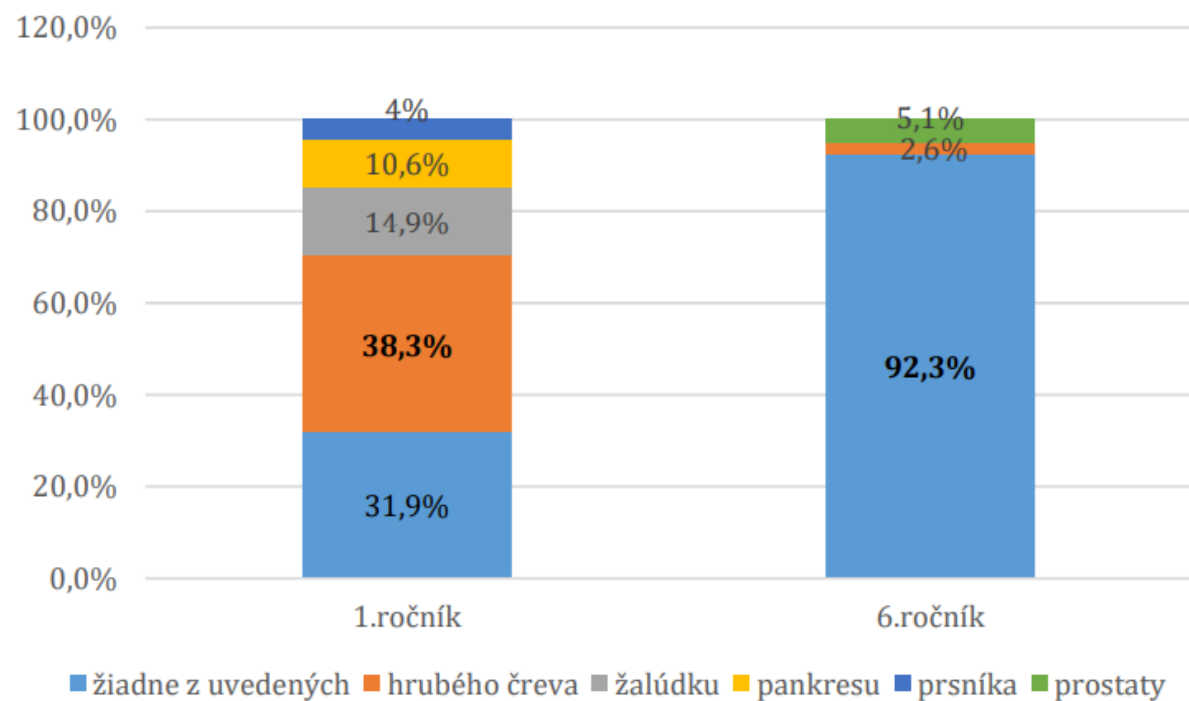

Mléko a akné

- Na základě dostupných zjištění je možné, že mléko může ovlivnit zhoršení stavu akné.
- Nelze však obecně tvrdit, že mléko je příčinou akné u všech jedinců.

Pravidelná konzumace mléka může zvýšit riziko vzniku nádorového onemocnění:

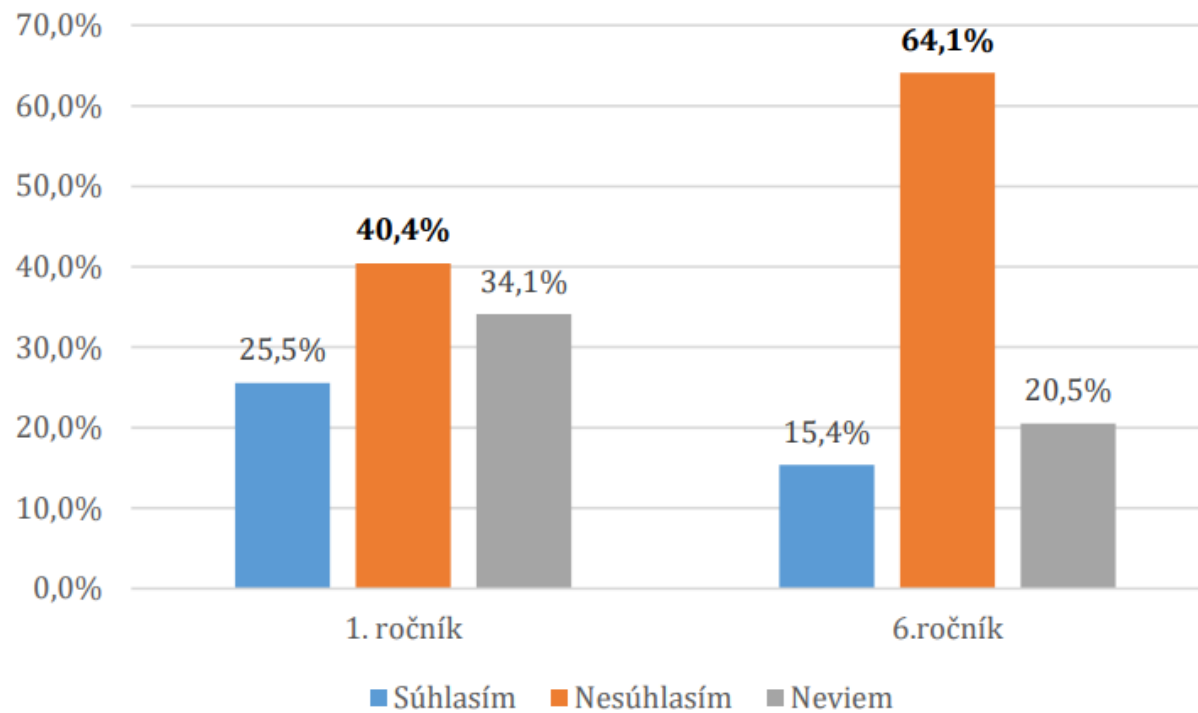
Světový fond pro výzkum rakoviny / Americký institut pro výzkum rakoviny (WCRF / AICR)

Mléčné výrobky se tedy jeví celkově kladně, byť v kategorii omezených důkazů se objevuje současně i možný nepříznivý účinek (nádor prostaty). Tento možný účinek se ale týká stravy bohaté na vápník obecně, spíše než jen specificky mléčných výrobků.

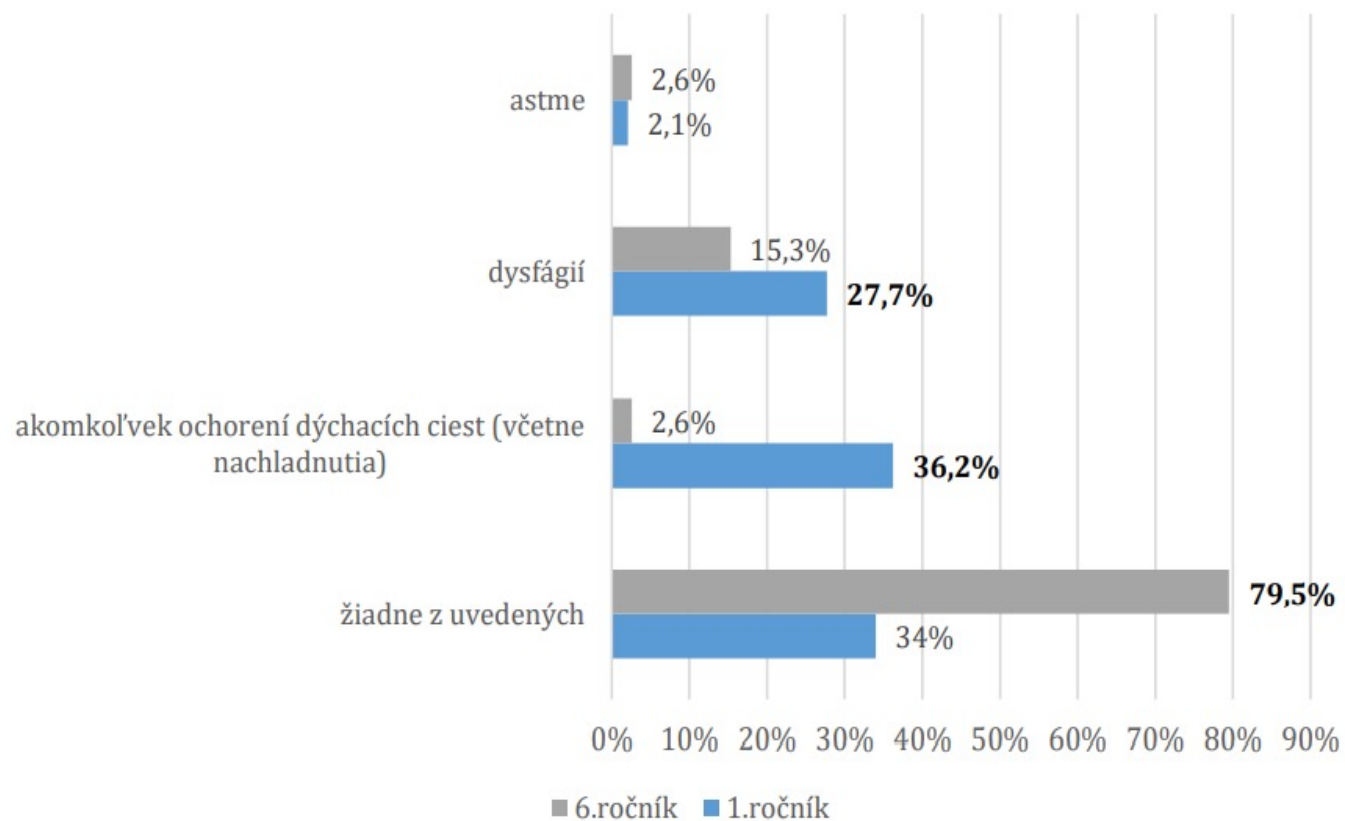
Studie EPIC, WCRF / AICR

- Výsledky studie EPIC jsou v souladu s poslední zprávou Světového fondu pro výzkum rakoviny / Amerického institutu pro výzkum rakoviny (WCRF / AICR, 2018) která dospěla k závěru, že existují silné důkazy na podporu toho, že konzumace potravin obsahujících mléčné výrobky, vlákninu a vápník v potravě snižuje riziko kolorektálního karcinomu.

Pití černé kávy s mlékem nám může poškodit trávicí trakt, proto je vhodnější se mléku v kávě vyhnout

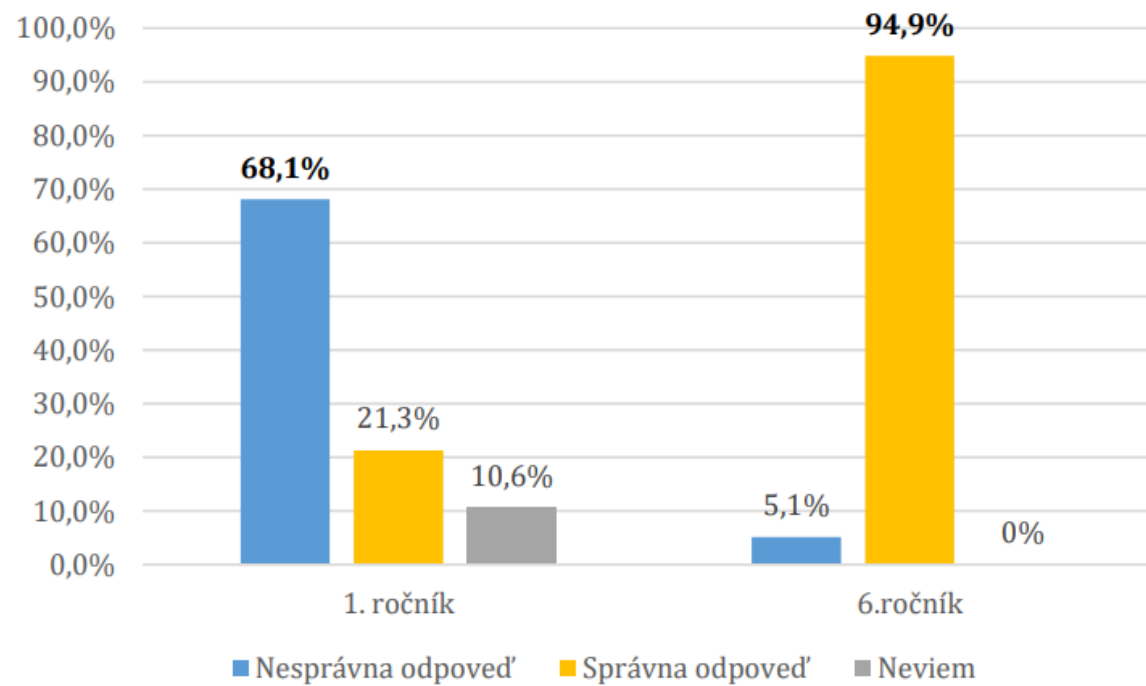

Vyloučit mléko je vhodné při:

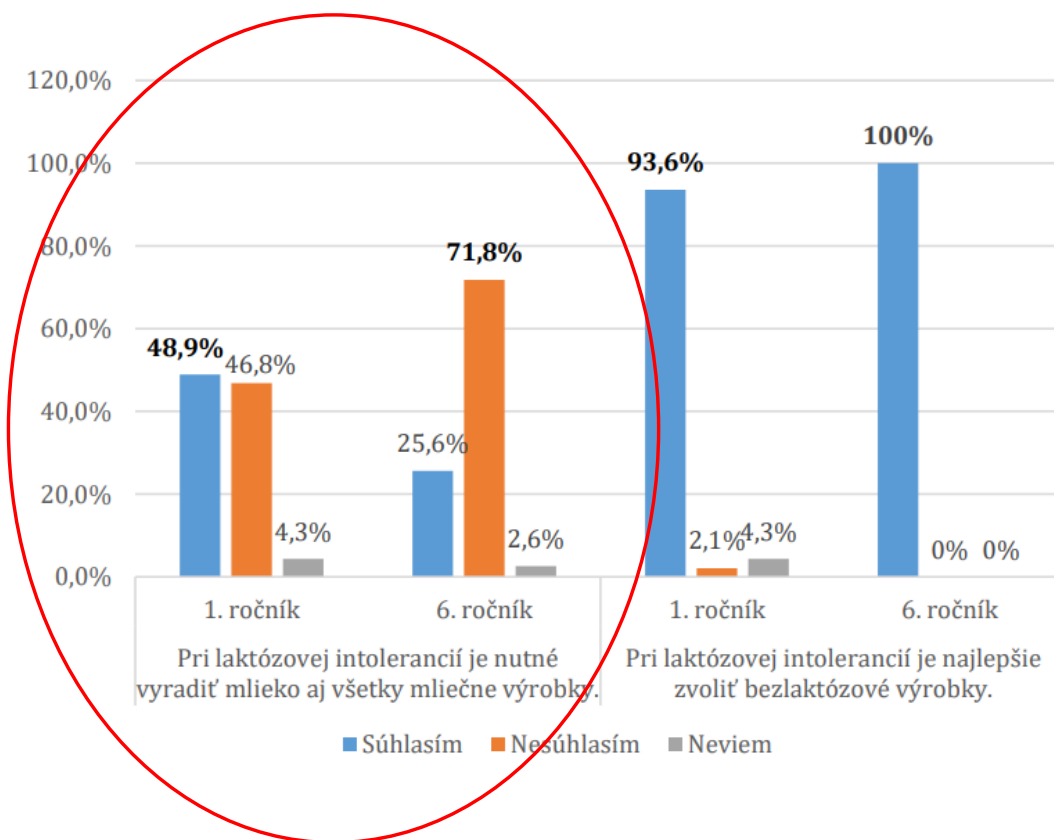

Laktóza je hlavnou príčinou alergie na mlieko

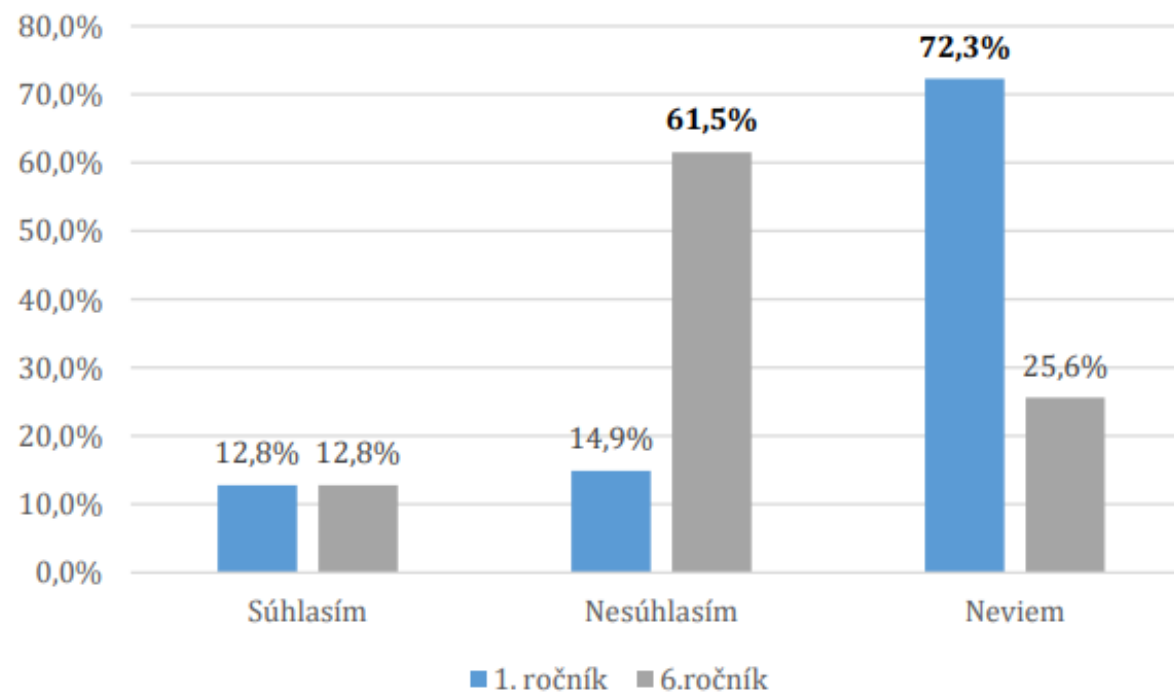
Laktózová intolerancia

Prahová hodnota laktózy

- Stanovisko EFSA
- Nedostatek laktázy a intolerance laktózy:
- Tolerance laktózy se u jedinců s laktózou malabsorpcí velmi liší. Jediný práh laktózy pro všechny subjekty s intolerantními laktózy nelze stanovit v důsledku velké změny individuálních tolerance. Příznaky intolerance laktózy byly popsány po příjmu menší než 6 g laktózy u některých osob. Převážná většina s laktózovou malabsorpcí bude tolerovat až 12 g laktózy jako jednu dávku bez menších příznaků. Vyšší dávky mohou být tolerovány, pokud jsou rozloženy po celý den.

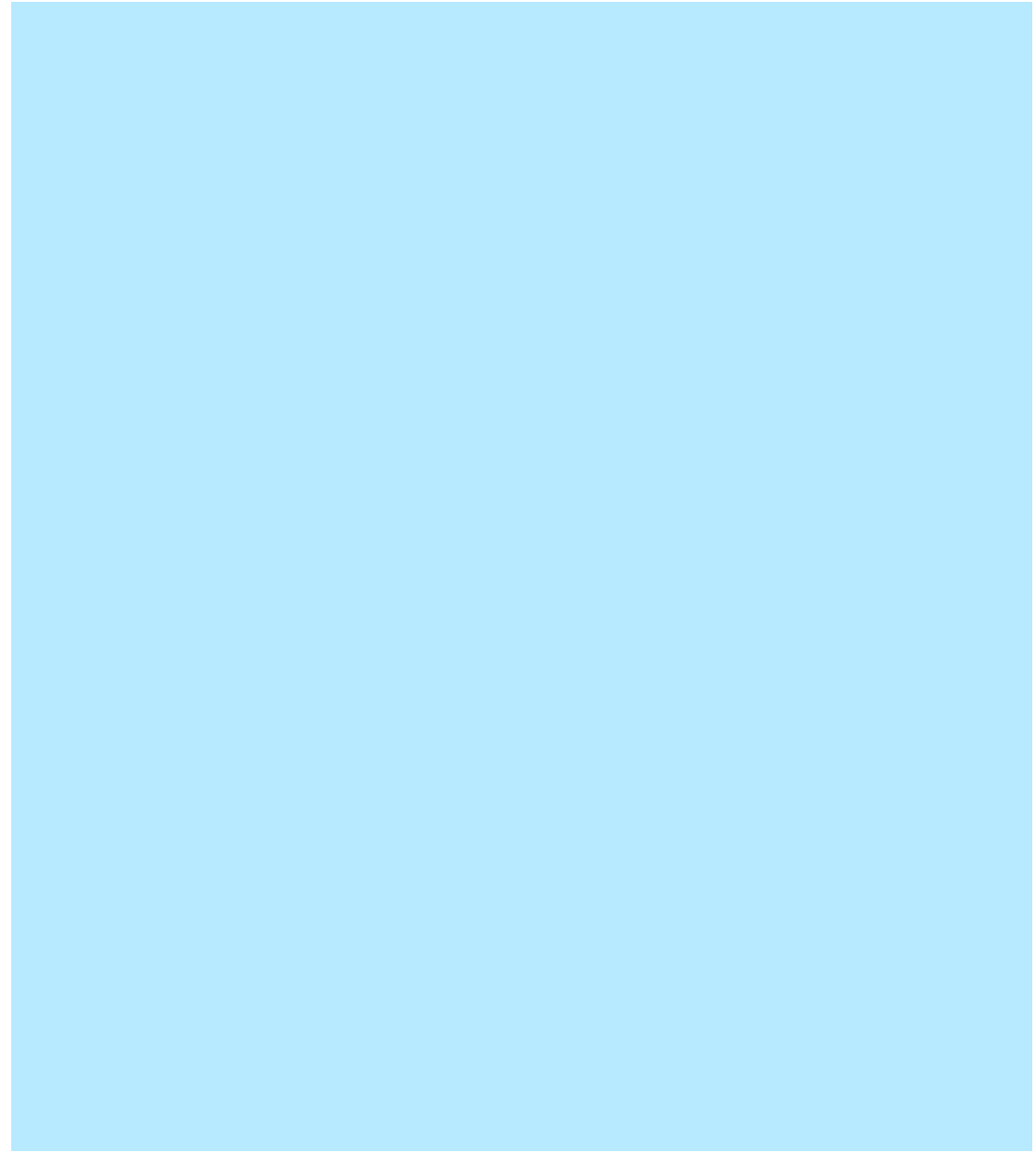
Laktóza pomáha vstrebávať vápník

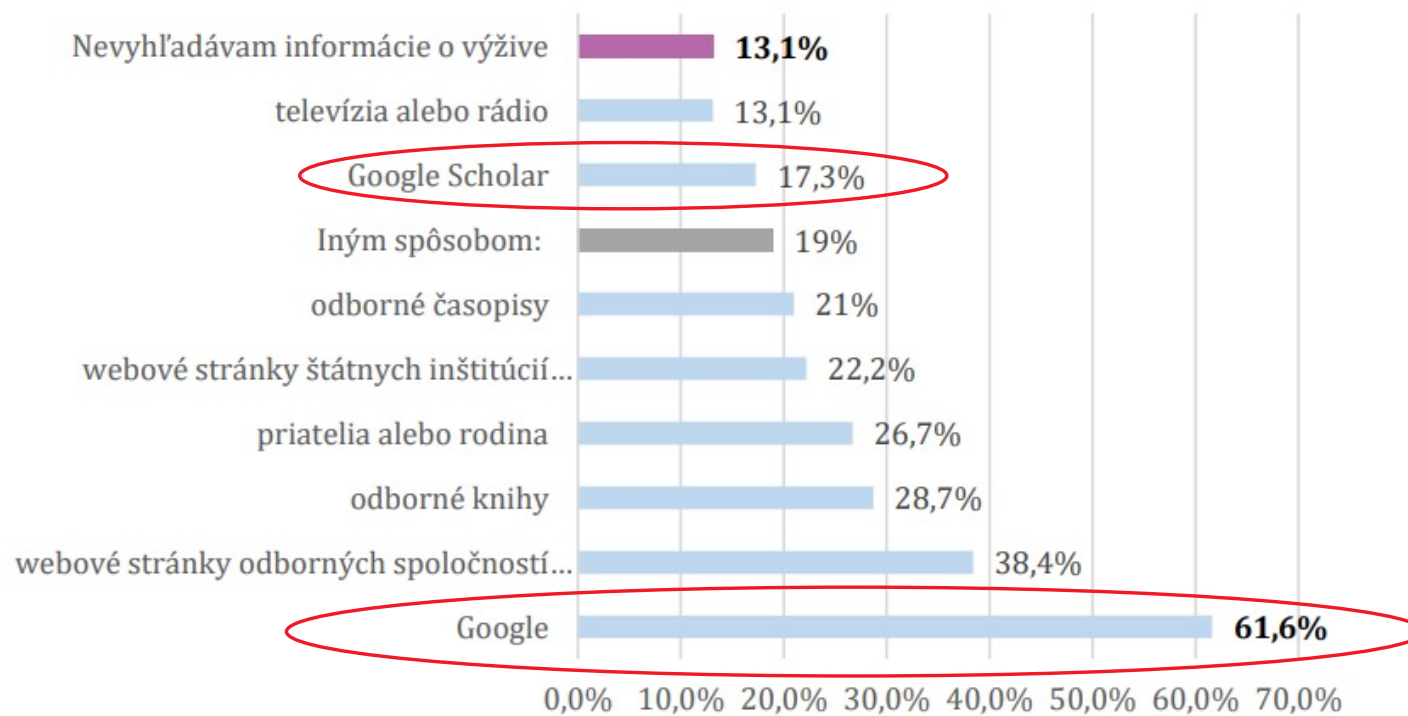
V roce 2011 dostal k posouzení Vědecký panel pro dietetické výrobky, výživu a alergie EFSA k posouzení stanovisko - laktóza napomáhá vstřebávání vápníku. Na základě předložených údajů došel vědecký panel k závěru že není dostatek důkazů pro to, aby byl stanoven vztah příčiny a účinku mezi konzumací laktózy a zvýšením absorpce vápníku vedoucí ke zvýšení jeho retence.

**Z jakých zdrojů
studenti čerpají
informace
o výživě?**

Zdroje

Nutriční gramotnost

- schopnost získat a zpracovat informace o výživě, porozumět jim a rovněž získat dovednosti potřebné k učinění odpovídajících rozhodnutí, která souvisejí s výživou
- z šetření vyplývá, že na Lékařskou fakultu přicházejí studenti s nízkou úrovní nutriční gramotnosti
- během studia se dostávají na vyšší úroveň
- více zapracovat na kritické nutriční gramotnosti jako schopnosti posoudit kvalitu informací o výživě a ochotě aktivně pracovat na zlepšení vlastního výživového stavu, ale i pacientů

Pil mléko Ötzi?

Analýza Ötziho DNA ukazuje, že měl hnědé oči a vlasy a dospělosti byl intolerantní na laktózu.

He could not digest **the lactose protein** in milk..

New Scientist 3 March 2012

"Věda musí začít mýty a kritikou mýtů." Karl Popper, filozof 20. století

